

In vogelvlucht

nieuws brief

nummer 18 - winter 2010/2011

Hospice De Vier Vogels: Een huis met liefde en aandacht voor stervenden

Culturele verbreding

Afgelopen tijd mochten we meerdere mensen uit verschillende culturen ontvangen in ons huis. Zo hadden we driemaal te maken met bewoners met een islamitische achtergrond. Twee van hen zijn na overlijden teruggebracht naar hun respectievelijke geboortelanden Marokko en Senegal en de derde is in Nederland begraven op het islamitisch gedeelte van begraafplaats Crooswijk. Van groot belang bij hen is de rituele wassing. Die wordt uitgevoerd door speciaal daartoe opgeleide mensen hier in Rotterdam of na de reis in het thuisland. Onze laatste zorg beperkt zich dan tot het zorgvuldig opbaren tot aan het vertrek.

Mooi was het dat de Marokkaanse man die al 20 jaar in Nederland was, maar nog steeds niet legaal, toch naar het land van herkomst gebracht kon worden doordat de moskee voor het geld zorgde.

Ook maakten we driemaal kennis met Surinaamse bewoners en hun families. Een hindoestaanse meneer werd na zijn overlijden op een speciale manier in witte doeken gewikkeld en dat was een nieuwe ervaring voor onze Laatste Zorg groep. De Surinaamse mannen met een christelijke achtergrond werden door hun nabestaanden zingend en zwaaiend uitgeleide gedaan. Surinamers leven in het vertrouwen dat er na de dood een mooier bestaan op hen wacht.

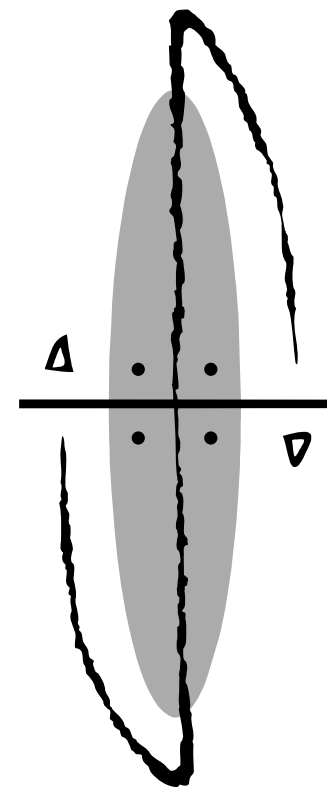
Bij gemengde huwelijken komen we tegen dat er in overleg van alles mogelijk is, van beide religies, van beide culturen kan een mooie uitvaart gemaakt worden.

Het is voor ons bijzonder en inspirerend om kennis te nemen van de verschillende rituelen rond het afscheid nemen van dierbaren met een andere culturele en religieuze achtergrond.

*Het is verstandiger een kaars aan te steken
dan te klagen over de duisternis.*

(Lao-Tse, 604-507 v.Chr.)

Bestuur, medewerkers en vrijwilligers van het hospice wensen u toe dat het nieuwe jaar u in menig opzicht licht mag brengen.

hospice rotterdam

Deze nieuwsbrief is een uitgave van
de Stichting Hospice Rotterdam
Mathenesserlaan 424-b
3023 HE Rotterdam
telefoon 010 244 95 52
fax 010 244 95 54
www.hospicerotterdam.nl

Bestuur:
W.A. Corbeth, voorzitter
E. Pierhagen, penningmeester
Mr. M. van der Lugt, secretaris
R. Hooijen (huisarts)
M. Vierhout - De Vries

Redactie Nieuwsbrief:
PR-groep Hospice

Lay-out:
Tan en de Jong

Herinnering aan Nel Parqui

'Inzicht krijgen in het mysterie rond het sterven betekent naast de stervende zijn en open staan voor wat er gebeurt'

Nel Parqui

Op 30 maart 2010 overleed Nel Parqui, mede-oprichtster van ons hospice en coördinator van het eerste uur. Zij was al vanaf 1996 betrokken bij de plannen om in Rotterdam een hospice te starten.

We haalden herinneringen op met Gidi Croes, grondlegster van ons huis en tot 2000 bestuurslid.

Een bezoek van Elisabeth Kübler Ross aan Nederland in 1986, waar zij kwam spreken over het begeleiden van stervenden in hospices, legde bij Gidi Croes de kiem voor het starten van een dergelijk bijna-thuis-huis in Rotterdam.

In 1996 organiseerden Gidi en de oprichters van het Davidshuis in Rotterdam een workshop over geboorte en sterven, waar ook Nel Parqui aanwezig was. Het was het moment dat de gedachte 'wij moeten in Rotterdam een hospice starten' openlijk werd uitgesproken.

Zo kwamen Gidi en Nel bij elkaar en begonnen voorzichtig hun eerste ideeën op elkaar af te stemmen. Korte tijd later meldde Cintha van den Toorn zich bij hen, omdat ook zij al geruime tijd

met dezelfde gedachte speelde. Gedrieën werkten zij de eerste plannen verder uit. Deze waren gebaseerd op de formule van Pieter Sluis, 'vader' van de hospice-beweging in Nederland: een hospice is een bijna-thuis-huis waar je kunt sterven, bijna zoals je thuis zou willen sterven: met zorg, familie en vrienden om je heen en begeleiding op spiritueel/geestelijk niveau. Met name dat laatste aspect was onderwerp van Nel's grote interesse. Zij wilde het mysterie doorgronden van hetgeen gebeurt bij het sterven en zij was de diepe overtuiging toegedaan dat een stervende, met het vertellen van zijn of haar levensverhaal, zich kon vrijmaken van de verborgen dingen in zijn of haar leven om zo als een bevrijd iemand het stervensproces in te gaan.

Eind 1998 begonnen Cintha van den Toorn en Nel Parqui met het werven van de eerste vrijwilligers voor het huis. Inmiddels was een pand aangekocht en de verbouw ervan werd stevig aangepakt. Ook bij die plannen en voorbereidingen waren Nel en Cintha direct betrokken.

Een intensieve tijd brak aan. De indeling van het huis, de keuze van materialen, de inrichting van de kamers, het kwam allemaal op hun schouders neer. Talloos waren de keren dat Nel met een volgeladen auto van Ikea naar Rotterdam reed. En tussendoor werden ook al bijeenkomsten met de aanstaande vrijwilligers georganiseerd.

In november 1999 was de opening van De Vier Vogels een feit en kon het huis van start gaan. Nel Parqui was, naast Cintha van den Toorn, coördinator.

Tijdens het eerste jaar kristalliseerden de taken van beide coördinatoren zich verder uit. Voor Nel werd het gaandeweg steeds duidelijker dat zij minder geschikt was voor alle praktische aspecten die komen kijken bij de dagelijkse leiding; zij wilde zich eigenlijk meer verdiepen in het mysterie rond het sterven, het daadwerkelijk nabij zijn van de stervenden. In januari 2002 ging zij minder werken en een half jaar later besloot zij, in overleg met het bestuur, haar taken bij het hospice definitief neer te leggen. Zij ging op zoek naar mogelijkheden om haar diepste wens vorm te geven.

Op het bericht van haar overlijden stond deze tekst van Krishnamurti:

*Ieder mens draagt
de heelheid in zich.*

*Vervuld zijn van die heelheid
is het ware geluk.*

*Een mens die geluk kent,
is nooit slaaf van een ander,
houdt er geen geloof op na,
is innerlijk rustig,
heeft in ruime mate inzicht
en leeft volledig en moeiteloos
in het eeuwige nu.*

Op een heldere dag in april van dit jaar namen familie, vrienden en kennissen op de Oosterbegraafplaats in Voorburg afscheid van Nel Parqui. Met veel persoonlijke woorden, herinneringen en muziek werd een bijzondere vrouw herdacht, die ook in De Vier Vogels haar sporen heeft achtergelaten.

Scheidende penningmeester blikt terug

Na ruim acht jaar neem ik afscheid van het bestuur van ons hospice. Ik herinner me nog als de dag van gisteren dat ik gevraagd werd om penningmeester te worden.

Aanvankelijk aarzelde ik daar nog wel wat over omdat ik in Den Haag woon en dus heel wat zou moeten autorijden. Maar ja, ik was net gepensioneerd en had er dus wel tijd voor. Bovendien wist ik dat het voor een organisatie was met een heel mooi doel.

Een paar jaar eerder had ik namelijk het hospice bezocht ter gelegenheid van de feestelijke opening. Ik was toen onder de indruk van de inzet en gedrevenheid van alle mensen die bij het hospice betrokken waren. In die acht jaar dat ik penningmeester was ben ik onder de indruk gebleven. Van alles wat er gebeurt in het hospice, van de inzet van decoördinatoren en vrijwilligers. Naasteliefde is hier een goed woord voor.

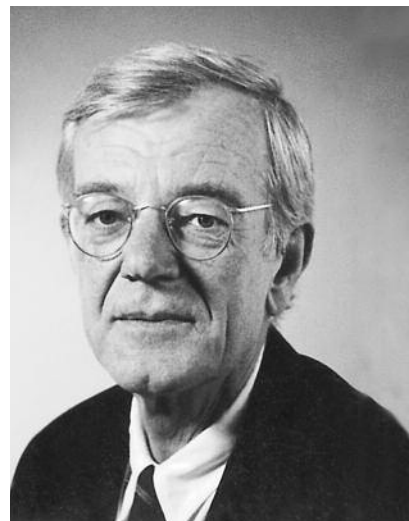
Als ik als penningmeester terug kijk op die acht jaar kan ik duidelijk twee perioden onderscheiden. De eerste zes jaar van mijn penningmeesterschap verliepen heel gunstig. Onze inkomsten waren steeds voldoende om de uitgaven te dekken. Meestal hielden we zelfs geld over voor de opbouw van een reserve voor slechtere tijden.

Maar de laatste paar jaar is de financiële situatie minder gunstig en moeten we regelmatig een beroep doen op die reserves om tekorten op te vangen. Een belangrijke reden voor deze verandering is de vermindering van de subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid. Dat laatste is weer een gevolg van de forse toename van het aantal hospices waardoor de beschikbare gelden over meer organisaties verdeeld moeten worden. Voor de nabije toekomst wordt gekeken naar

een structurele oplossing en zal er een extra inspanning gedaan moeten worden om meer geld binnen te krijgen via giften.

Giften zijn voor het hospice nu al een belangrijke bron van inkomsten. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen giften van fondsen met een goed doel en giften van particulieren, kerken en bedrijven. De giften van fondsen met een goed doel zijn vrijwel altijd bestemd voor concrete projecten zoals nieuwe vloerbedekking, een nieuwe wasmachine, de reparatie van het dak of de viering van een jubileum. De giften van particulieren, kerken en bedrijven hebben meestal geen concrete bestemming en kunnen dus besteed worden aan exploitatiekosten zoals kosten voor personeel, onderhoud, energie en water enzovoort.

In de praktijk zit het probleem niet bij de financiering van concrete projecten. Er zijn altijd wel fondsen met een goed doel te vinden die hiervoor een schenking willen doen. Het probleem zit hem vooral in de financiering van de gewone exploitatiekosten. Onze trouwe donateurs (ongeveer 350) leveren hiervoor al een zeer gewaardeerde bijdrage. Naar mijn mening zullen we hierbij toch een stap verder moeten gaan. Bijvoorbeeld door de oprichting van een instelling die "Vrienden van het Hospice Rotterdam" zou kunnen heten en die tot doel heeft vrij besteedbare fondsen te werven bij particulieren, bedrijven, kerken, levensbeschouwelijke instellingen, civic clubs enzovoort.

Dit tot een werkelijk succes maken zal niet vanzelf gaan en veel inzet vragen. Maar het hospice is dat dubbel en dwars waard!.

Ewoud Pierhagen

*Noot van de redactie:
Per 1 januari 2011 zal Ewoud Pierhagen als penningmeester worden opgevolgd door Marc van den Heuvel. In een volgende uitgave van deze nieuwsbrief zullen we met hem nader kennis maken.*

Panta rhei, kai ouden menei
Alles stroomt, niets blijft

Het einde van het jaar nodigt uit tot een terugblik op mijn ervaringen met de vele bewoners.

Zoals de meneer die nog zo graag wilde roken.
Dit kon niet op zijn kamer wegens het zuurstofapparaat en na overleg met collega's hebben we hem naar de serre gereden waar hij kon genieten van zijn sigaretje in aanwezigheid van zijn zoon en schoondochter.
Met zijn pet op en een lach op zijn gezicht zwaaide hij naar mij toen ik gedag kwam zeggen.
Na twee dagen overleed hij, deze man met gevoel voor humor:
"als ik maar niet verslaafd raak aan de morfine",
terwijl hij lange tijd van zijn leven drugs had gebruikt.

En dan die mooie, sterke, nog jonge mevrouw uit Senegal, die steeds magerder werd, maar intens genoot van de massages aan haar broze benen.
Stil op weg naar het onvermijdelijke, kinderen en kleinkinderen in Nederland en Senegal achterlatend.
Geen klacht, geen angst, zij was in de wetenschap dat zij als islamitische vrouw, ons - vrijwilligers - weer tegen zou komen na haar dood.
Indrukwekkend zoals zij de naderende dood tegemoet trad: stil maar niet lijdzaam, een krachtige vrouw.

En ook was er de mevrouw die haar zus nog graag een keer wilde zien.
Ik mocht mee met haar in de wens-ambulance, naar haar zus die in een verpleeghuis woonde.
Hoe aandoenlijk toen ze elkaar zagen, emoties zonder woorden, beseffend dat dit de laatste keer was dat ze elkaar zagen, genietend van een taartje bij de koffie omdat ze zo van eten hielden en dit samen altijd deelden.

Geheel uitgeput op de terugweg in de ambulance, besepte zij maar al te goed dat zij haar zus niet meer zou zien. Zo moedig om dit te ondernemen als je al zo ziek bent.

Tenslotte de mevrouw van een spoedopname.
Twee lieve dochters om haar heen.
Veel roering in het ziekenhuis, veel onrust geweest.
Mooi om dan te zien dat zij, maar ook haar kinderen, tot rust komen bij ons en dat hun nog een paar goede dagen zijn gegund om met en bij elkaar te zijn.
De speciale band die deze mevrouw met haar kleinzoon had uitte zich wel op een bijzondere manier.
Haar kleinzoon droomde over zijn oma: zij kwam naar hem toe en hij wilde zich oprichten om haar te begroeten. Zij duwde hem terug in het kussen.
Huilend werd hij wakker en liep naar zijn moeder.
Zij werd op dat moment gebeld vanuit het hospice om te vertellen dat haar moeder was overleden.
Het was 01.30 in de nacht.

In januari gedenken wij met alle medewerkers uit het hospice de in het jaar 2010 overleden bewoners.
Voor iedere bewoner steken wij dan een kaarsje aan nadat wij onze herinneringen hebben gedeeld.

Een avond waaruit dankbaarheid spreekt omdat wij al deze mensen hebben leren kennen in 'hun unieke zijn' en het afscheid nemen van het leven.
Gelouterd door het herdenken van de bewoners beginnen we aan het nieuwe jaar...

Petra van Mil
vrijwilligster

voor iedere overleden bewoner een kaarsje

Een goed begin

Ongeveer twaalf jaar geleden vertelde vriend Bart van der Lugt over zijn plannen voor een hospice, een tehuis waar terminale patienten op een waardige manier konden sterven, liefderijk verzorgd tot op het laatst, in huiselijke sfeer. Ik vond het prachtig en bijzonder, maar 'ver van mijn bed' en dacht er niet meer aan.

Maar steeds kwam ik dat hospice weer tegen. Bij de crematie van een oud-cursist van mij (ik geef cursussen Nederlands en begeleid leeskringen) waar ik Birgit ontmoette die met een vrijwilligster afscheid kwam nemen van 'mijn cursist' en 'hun bewoonster'. Dichter bij huis waren daar bestuurslid en buurvrouw Marianne en vier huizen verder Reins, vrijwilligster in het hospice. Van alle kanten kwam Hospice De Vier Vogels dus naar me toe... was altijd in mijn buurt, ergens in mijn hoofd. Zoemde als het ware om mij heen. Een bijzonder huis. Daar wilde ik toch wel iets mee. Tegen de tijd dat Marianne haar bestuurstaken wilde overdragen aan iemand anders, was ik 'rijp' om het stokje over te nemen en daadwerkelijk betrokken te zijn bij dit bijna-thuis-huis aan de Mathenesserlaan.

En zo gebeurde het dat ik in januari van dit jaar officieel aantrad als bestuurslid van Hospice De Vier Vogels. Vanaf de eerste dag dat ik in

het huis kwam, voelde ik me op mijn gemak, behaaglijk. Het is prettig om er te zijn. Inspirerend om de vrijwilligers, coördinatoren, verpleegkundigen te horen vertellen over hun ervaringen met de verschillende bewoners - met mededogen, met warmte en ook met humor.

In korte tijd maakte ik al enkele bijzondere dingen mee tijdens de gast-vrije en letterlijk en figuurlijk voedende lunches in het hospice: bijvoorbeeld de 'Ambulance wens', ex-ambulancierijders kwamen met een speciale ambulance een bewoonster ophalen om haar naar een zusje in een verpleeghuis te brengen voor een laatste ontmoeting; of die keer dat het huis vol was met familie van een overleden Marokkaanse bewoner en een van de vrijwilligsters op de fiets sprong om takjes munt te kopen voor de muntthee; en enkele maanden later was ik getuige van het uitgeleiden van een Surinaamse bewoner:

Marjolein Vierhout

vrijwilligsters, coördinatoren, verpleegkundige stonden met de familie op de stoep, zwaaiend naar de auto die met de kist langzaam de weg opreed.

Altijd onder de indruk en met licht gemoed ging ik dan na zo'n lunch weer naar huis.

Een goed begin voor een mooie tijd met bestuur, medewerkers en vrijwilligers van hospice De Vier Vogels.

Marjolein Vierhout

Van de coördinatoren

In de zomer werd het coördinatoren team versterkt met Leonie Hendriks. Zij is indertijd begonnen als vrijwilligster en werd nu gekozen uit de acht sollicitanten voor deze functie. De vier parttime werkende coördinatoren hebben nu hun taken en achterwachten anders verdeeld. Na een inwerkperiode is er weer een nieuwe vorm en hechte samenwerking ontstaan. Belangrijke taak van Leonie is het meewerken aan een nieuwe website. Eind van het jaar hopen we die in de lucht te hebben.

Dit jaar hebben we wat meer bewoners kunnen opnemen dan vorig jaar. Opvallend is dat als alle kamers bezet zijn de aanmeldingen blijven binnenkomen, en in een stillere periode we zomaar een aantal weken 1 a 2 kamers leeg hebben staan. Het sterven gaat met golfbewegingen.

Een deel van het jaar kwamen we structureel drie vrijwilligers tekort, maar dankzij een grote inzet van iedereen is het toch altijd weer gelukt het rooster gevuld te krijgen, zodat we met volle aandacht bij onze bewoners en hun familie konden zijn.

Het proces van afscheid nemen van elkaar en van het leven is intens en kent groot verdriet. We hopen door het bestaan van ons huis en de inzet van alle medewerkers een klein lichtje in deze donkere tijden voor de mensen te zijn geweest en te zijn.

Berichtjes in de kantlijn

Verrassing voor vrijwilligers

Het Fonds NutsOhra verblijdde ons met een gift die alleen besteed mocht worden om er de vrijwilligers dit jaar eens extra mee in het zonnetje te zetten. Dat was niet aan dovemansoren gericht en de ingediende plannen voor onder meer een vrijwilligersuitje en een feestelijke kerstviering werden door het fonds goedgekeurd. Heerlijk om met dergelijke plannetjes aan de slag te gaan!

11e op 11-11

En zo werd op 11 november de 11e verjaardag van het hospice uitbundig gevierd bij "de Machinist" in Rotterdam. Met een borrel, een filmvoorstelling en een heerlijk diner werden alle vrijwilligers inclusief bestuursleden en verpleegkundigen verrast op deze bijzondere dag.

Per slot van rekening is 11 november de dag van St. Martinus, de patroonheilige van alle mantelzorgers. Met veel dank aan het fonds NutsOhra!

Leeuwen in tuin

Enige tijd geleden werden wij benaderd door de Lionsclub Rotterdam Host.

Zij hadden Hospice De Vier Vogels als hun sociaal project uitverkozen en zo onstond het plan om de tuin en het nieuwe tuinhuisje centraal te zetten. In het voorjaar van 2011 zullen fundraising activiteiten plaatsvinden, maar ook werd gekozen voor daadwerkelijke actie ter plekke.

En zo gebeurde het dat zij op 30 oktober, tien man sterk, de handen uit de mouwen kwamen steken in

onze tuin. Niet alleen werd de hele tuin 'opgeschoond', de tegels en meubilair geschrobt en ontdaan van alle aanslag; ook de schuur werd leeggehaald en opgeruimd en de schutting bij een van de kamers kreeg een frisse verflaag.

Als ware leeuwen gingen de heren aan de slag. Het resultaat was ernaar. Dank jullie wel, Lions!

€lke euro blijft welkom

Ook het afgelopen jaar hebben we weer afscheid moeten nemen van donateurs. Maar we mochten 9 nieuwe donateurs verwelkomen in onze vriendenkring. Daarnaast ontvingen wij 22 giften en schenkingen sinds november 2009. Alle gevers hartelijk dank! U maakt het ons mogelijk om ook de deur van ons huis open te blijven houden voor bewoners die niet de middelen hebben een eigen bijdrage voor hun verblijf te betalen.

Inmiddels staat ons donateurbestand op 350. Dat is 100 vrienden van De Vier Vogels minder dan wij aanvankelijk hadden gehoopt.

Bent u nog geen donateur, of kent u misschien iemand in uw omgeving die donateur zou willen worden? Vanaf €20,- per jaar bent u al lid van onze vriendenkring. Ons **gironummer is 35254**, op naam van Stichting Hospice Rotterdam. Betaalt u elektronisch? Vergeet u dan niet uw adres en reden van betaling te vermelden, zodat wij u kunnen bereiken en bedanken.